

Vlaams
Parlement

ingediend op **42** (2017-2018) – Nr. 4
25 mei 2019 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Miranda Van Eetvelde

over het jaarverslag

van het Kinderrechtencommissariaat

2016-2017

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Manuela Van Werde, Herman Wynants;

Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet, Orry Van de Wauwer;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Paul Cordy, Kathleen Krekels, Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Bert Moyaers, Tine Soens;

Imade Annouri.

Documenten in het dossier:

42 (2017-2018) – Nr. 1: Jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat

– Nr. 2 en 3: Verslagen

INHOUD

1. Toelichting	4
1.1. Ombudsfunctie	4
1.2. Jeugd- en kinderrechtenbeleid	4
1.3. Media	6
1.4. Sport.....	6
2. Bespreking	6
2.1. Imade Annouri.....	6
2.2. Wilfried Vandaele	7
2.3. Orry Van de Wauwer	7
2.4. Katia Segers.....	8
2.5. Miranda Van Eetvelde	8
2.6. Bart Caron	9
2.7. Antwoordenronde.....	9
Gebruikte afkortingen	13
Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

Op donderdag 1 maart 2018 besprak de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het jaarverslag 2016-2017 van het Kinderrechtencommissariaat.

De presentatie van het Kinderrechtencommissariaat is te vinden op de [dossierpagina](#) van dit verslag op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting

Bruno Vanobbergen, Vlaams kinderrechtencommissaris, zal naast het jaarverslag 2016-2017 ook het alternatieve rapport aan het VN-Kinderrechtencomité toelichten.

Het thema van het jaarverslag 2016-2017 is 'Waar is mijn thuis?'. Naast de bevoegdheden van deze commissie houdt het ook verband met Onderwijs en Welzijn.

Het KRC stelt vast dat kinderen en jongeren vandaag op heel wat terreinen met uitsluiting worden geconfronteerd. Dat is een belangrijk perspectief om de verschillende terreinen die voor kinderen en jongeren van belang zijn, te bekijken.

1.1. Ombudsfunctie

Het voorbije jaar ontving het KRC via de klachtenlijn en het ombudswerk 1200 meldingen. Het KRC is tevreden dat 20 procent van deze meldingen van minderjarigen zelf komt. Dit betreft vooral kinderen en jongeren tussen twaalf en achttien jaar, maar ook jongere kinderen weten het KRC te bereiken. Ook ouders en professionals zijn belangrijke groepen voor het KRC. Professionals uit verschillende sectoren contacteren het KRC omwille van individuele dossiers of omdat ze op een aantal structurele knelpunten botsen.

Het KRC behandelt via het ombudswerk een brede waaier aan domeinen. Voor het tweede jaar op rij gaan de meeste klachten over onderwijs, met name over langdurige pestproblemen en over het sanctiebeleid op school. De klachten gaan ook over het gezin. Het KRC krijgt bijvoorbeeld vragen over vechtscheidingen, jeugdhulp, asiel, migratie, justitie en politie.

1.2. Jeugd- en kinderrechtenbeleid

Het KRC heeft een advies gegeven bij het JKP. Bruno Vanobbergen gaat in op het format van het JKP. De commissie moet goed nadenken over hoe een toekomstig nieuw JKP er hoort uit te zien. Het advies verwijst naar wat het VN-Kinderrechtencomité verwacht van plannen die overheden opstellen ten aanzien van kinderen en jongeren.

Hoewel het evidente zaken bevat, is de omzetting in de praktijk niet gemakkelijk. Ten eerste gaat het over het formuleren van concrete doelstellingen. Er zijn indicatoren nodig om na te gaan of de doelstellingen zijn bereikt. Er horen passende budgetten aan te worden gekoppeld. Een goed monitoringsysteem is cruciaal. Het KRC acht voor het JKP nog heel wat stappen aan de orde.

Vlaanderen moet de ambitie hebben om de verschillende verantwoordelijken te mobiliseren en om bruggen te leggen over de grenzen van de verschillende beleidsdomeinen. Beleidsmakers hebben een gedeelde verantwoordelijkheid ten aanzien van kinderen en jongeren, zeker voor die in maatschappelijk kwetsbare contexten.

De doelstellingen moeten ambitieus en tegelijkertijd meetbaar zijn. Het KRC heeft in een recente oefening geprobeerd om de contouren neer te schrijven. Concreet betekent dit een JKP met reliëf of met verschillende lagen. Een JKP moet betrekking

hebben op alle domeinen die voor kinderen en jongeren van belang zijn. Tegelijk is het zinvol om bepaalde speerpunten naar voren te schuiven. Op basis van ervaring en onderzoek en van wat kinderen en jongeren vertellen, kan men vandaag de grote uitdagingen situeren. Een collectief draagvlak voor deze speerpunten is belangrijk. Als voorbeeld geeft de spreker een doelstelling die bruggen slaat tussen de domeinen Welzijn en Onderwijs.

Het VN-Kinderrechtencomité adviseert om aan de doelstellingen duidelijke budgetten te koppelen. De speerpunten moeten vertaald worden in concrete acties, met kinderrechtenindicatoren. De voorbije jaren is hiervoor goed werk geleverd. De Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind heeft hierin een inspirerende rol gespeeld.

Een laatste belangrijk principe is dat die speerpunten zo goed mogelijk in samenspraak met kinderen en jongeren moeten geformuleerd worden. Hierbij kunnen de Kindvriendelijke Steden en Gemeenten op het lokale bestuursniveau inspireren. Participatie van kinderen en jongeren krijgt binnen dit label een prominente plek en is een vertrekpunt om het beleid vorm te geven. Het moet mogelijk zijn om dit te vertalen naar het Vlaamse niveau.

Het KRC publiceert het memorandum 'Kinderen als medeburgers' naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen. Vertrekkend vanuit de concrete noden die kinderen en jongeren signaleren, vraagt het commissariaat om lokaal werk te maken van kinderrechten binnen tien domeinen. Het memorandum bevat een aanbeveling over het betrekken van kinderen en jongeren in de aanpak van de politie en gaat onder meer over structurele armoedebestrijding en participatie van kinderen en jongeren aan het lokale niveau. De éénmeting heeft aangetoond hoe belangrijk blijvende beleidsaandacht hiervoor is.

Het KRC werkt specifiek aan kindvriendelijke woonomgevingen. In elke provincie organiseert het hierover een evenement, met de aftrap in Gent. Samen met de Vlaamse Woonraad, de VVSG en de VVJ wil het KRC inspirerend werken voor lokale besturen. De centrale vraag is hoe huisvestingsbeleid voor kinderen en jongeren op lokaal niveau sterker vorm kan krijgen. Wonen en woonbeleid kunnen niet gereduceerd worden tot huisvesting alleen, maar hebben betrekking op de ruimere woonomgeving. Op het evenement worden steden en gemeenten uitgenodigd om inspirerende praktijken aan elkaar te presenteren.

Ook het alternatieve rapport raakt aan de brede noemer van het jeugd- en kinderrechtenbeleid. De Belgische federale overheid heeft een paar maanden geleden de rapporten aan het VN-Kinderrechtencomité overgemaakt. Daarbij presenteert het KRC een alternatief rapport, dat in juni wordt toegelicht bij het VN-Kinderrechtencomité. Dit rapport heeft het KRC samen met de Franstalige tegenhanger opgesteld. Onder andere UNICEF en de Kinderrechtencoalitie maken eveneens dergelijke alternatieve rapporten over aan het comité.

Vanuit zijn helicoptervisie geeft het KRC de belangrijkste noden aan voor kinderen en jongeren in Vlaanderen en daarbuiten. Het KRC besteedt niet enkel aandacht aan de problemen en tekorten, maar erkent ook de goede realisaties van de jongste zeven jaren.

Het laatste VN-Kinderrechtenrapport dateert van 2010. Bruno Vanobbergen had gehoopt dat de overheden in België eenzelfde reflex zouden hebben, maar jammer genoeg was dat niet zo. Het Belgische rapport is een lofzang op alle positieve realisaties. Het besteedt bijzonder weinig aandacht aan de problemen in onze samenleving. Het KRC heeft gekozen voor een evenwichtigere insteek. De kinderrechtencommissaris hoopt voor een volgende keer op een dialoog tussen de

rapporten. Hij is steeds bereid om over de inhoud van het alternatieve rapport in gesprek te gaan.

1.3. Media

Bruno Vanobbergen gaat dan in op het beleidsveld Media. In 2016 presenteerde het KRC een brochure over minderjarigen in de media. Die brochure blijft erg actueel. Zowel burgers als mediaprofessionals stellen vragen aan het KRC over reportages met kinderen. De brochure biedt een sterke ondersteuning.

Wat betreft nieuwe en sociale media, heeft het KRC een advies gegeven bij de Europese verordening rond dataprotectie. Het is een groot voorstander om de leeftijd tot wanneer minderjarigen toestemming moeten vragen aan hun ouders, te verlagen van zestien – zoals Europa suggereert – naar dertien jaar. Sociale media houden voor kinderen en jongeren zowel risico's als kansen in. Er moet een evenwicht gezocht worden tussen het belang om kinderen en jongeren te beschermen enerzijds en voldoende ruimte voor participatie anderzijds.

1.4. Sport

Het KRC kaart in het jaarverslag een aantal zaken aan over de sport. Ten eerste vormen de transfers een blijvende problematiek. Het KRC wordt regelmatig aangesproken door ouders van jongeren die niet in de mogelijkheid zijn om de transfer van de ene naar de andere club te maken. Het KRC is vragende partij om jongeren, ouders en sportclubs sterker te informeren.

Een tweede sportthema betreft de sportbeoefening van jonge voetballers zonder Belgische identiteitskaart. BX Brussels en Minor-Ndako, een organisatie die zich specifiek tot niet-begeleide minderjarige vreemdelingen richt, hebben het KRC gecontacteerd met een aantal vragen. Het KRC heeft met deze organisaties en daarnaast Sport Vlaanderen en de KBVB rond de tafel gezeten om de situatie in kaart te brengen. Het KRC heeft het geruststellende bericht ontvangen dat er zich voor die kinderen en jongeren geen probleem stelt. Om aan te sluiten is weliswaar een bewijs van identiteit nodig, maar dit hoeft geen identiteitskaart te zijn. Ook een inschrijving in het wacht- of vreemdelingenregister volstaat. Dit was een stap vooruit voor de betrokken partijen.

Het KRC stelt vast dat kinderen soms in de problemen raken om hun sport te beoefenen omwille van conflicten tussen volwassenen, zoals ouders en verantwoordelijken van de sportclub. Het KRC bemiddelt in deze vaak moeilijke situaties, opdat kinderen toch kunnen blijven sporten.

Bruno Vanobbergen nam deel aan een hoorzitting in de Commissie Grensoverschrijdend Gedrag (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1357/3). Het KRC ontvangt signalen van grensoverschrijdend gedrag in de sport. De spreker is dan ook verheugd met het lopende vervolgonderzoek, dat voortbouwt op het eerdere onderzoek over geweld in onder meer de sport, dat het KRC zelf had geïnitieerd. De spreker kijkt uit naar de resultaten van dit onderzoek, die later in 2018 zullen worden gepresenteerd.

2. Bespreking

2.1. Imade Annouri

Imade Annouri leest in de pers soms schrijnende verhalen over kinderen op de vlucht. Er zijn kinderen die op doorreis zijn in Europa en van de radar verdwijnen. Hij leest verhalen over kinderen in mensonterende toestanden. Zou de

kinderrechtencommissaris een schatting kunnen maken van het aantal kinderen op de vlucht in Vlaanderen?

Tijdens een hoorzitting in de Commissie Grensoverschrijdend Gedrag (*Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1357/13*) getuigde Uit De Marge over jongeren die bij politiediensten een klacht wilden indienen over seksueel grensoverschrijdend gedrag. Omwille van hun profiel, hun afkomst of de buurt waar ze vandaan kwamen, namen de politiediensten hun verhaal niet ernstig. Heeft het KRC hier weet van? Op welke manier kan de kloof tussen jongeren en politie overbrugd worden? Op dat vlak is al veel goed werk verricht, maar zijn er nog heel wat uitdagingen.

Het jaarverslag bevat een voorbeeld van een klacht over religieuze beleving en symbolen. Het KRC geeft aan dat bemiddeling hierin een goede zaak is. Het is een actueel thema. Heel wat jongeren of ouders dienen klacht in. Maar het KRC heeft hierover slechts één klacht ontvangen. Gebruiken mensen daarvoor andere kanalen? Ontvangt het KRC naast die ene klacht ook vragen om informatie?

Luc Delrue, secretaris-generaal van het Departement CJM, lichtte op 1 maart 2018 de hervorming van het departement toe (*Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1562/1*). De Vlaamse Jeugdraad maakt zich zorgen omdat het Departement Jeugd zal inkantelen in een grotere structuur. De raad vreest dat het jeugd- en kinderrechtenbeleid hierdoor onder druk komt. Imade Annouri vraagt of de kinderrechtencommissaris deze analyse deelt. Ziet hij risico's?

De Commissie Grensoverschrijdend Gedrag heeft haar scope uitgebreid naar andere beleidsdomeinen dan Sport. De verhalen van jongeren over grensoverschrijdend gedrag in de sport blijven naar boven komen. Imade Annouri vraagt of de sense of urgency echt doorgedrongen is. Zijn er vorderingen in de bespreekbaarheid van dit thema?

2.2. Wilfried Vandaele

Wilfried Vandaele vraagt of de kinderrechtencommissaris actuele cijfers over cyberpesten heeft. Heeft het KRC hier beleidsvoorstellen voor?

2.3. Orry Van de Wauwer

Orry Van de Wauwer heeft vragen bij de hoofdstukken 6 en 8 van het jaarverslag.

Het recht op spel is een basisrecht voor alle kinderen. Het lid is erg tevreden met de aandacht voor het toegankelijke lokale vrijetijdsbeleid. Het memorandum zal worden bezorgd aan de lokale mandatarissen van CD&V naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen, zodat de inhoud maximaal wordt meegenomen.

CD&V is erg tevreden met de bemiddelende rol die het KRC opneemt bij concrete situaties die zich voordoen in sportclubs.

Wat betreft grensoverschrijdend gedrag in de sport, zal CD&V de kinderrechtenreflex mee in het achterhoofd houden bij het opstellen van aanbevelingen.

In zijn toelichting heeft de kinderrechtencommissaris aangegeven welke aspecten belangrijk zijn voor een slagkrachtig JKP-format. In welke mate is het KRC hier zelf bij betrokken? Wie zal in de toekomst het JKP aansturen?

Ook Orry Van de Wauwer verwijst naar de hoorzitting met Luc Delrue. Hij vraagt zich af wie in de toekomst verantwoordelijk zal zijn voor de coördinatie van het overkoepelende jeugd- en kinderrechtenbeleid. Deze ongerustheid leeft bij de Vlaamse Jeugdraad en de bredere sector. De Vlaamse Jeugdraad stelt voor om

binnen de nieuwe structuur een coördinator Jeugd- en kinderrechtenbeleid toe te voegen, die een zeer sterke cel Jeugdbeleid rond zich heeft. Wat is het standpunt van het KRC over dit voorstel?

2.4. Katia Segers

Katia Segers drukt namens de sp.a-fractie een sterke appreciatie uit voor de werking en het jaarverslag van het KRC.

Wat betreft het hoofdstuk over sociale media, deelt het lid het standpunt van het KRC. Er moet een evenwicht zijn tussen de bescherming van kinderen enerzijds en hun empowerment en participatie anderzijds. Terecht verwees de kinderrechtencommissaris naar het standpunt dat de huidige toegang tot sociale media op dertien jaar moet behouden blijven. Het Vlaams Parlement heeft dat kamerbreed in een resolutie opgenomen (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-16, nr. 811/4). *Katia Segers* hoopt dat deze leeftijds grens ook federaal wordt bevestigd.

Er werden recent resultaten bekendgemaakt van een meta-analyse van 39 onderzoeken, waarin meer dan 100.000 kinderen en jongeren betrokken zijn. Sexting – seksueel getinte boodschappen of foto's verspreiden via berichtjes – is geen marginaal verschijnsel meer. 27 procent geeft aan dergelijke berichten te hebben ontvangen. 15 procent heeft dergelijke berichten verstuurd.

Het is dus belangrijk om in te zetten op mediawijsheid. Het digitale luik moet worden meegenomen in de seksuele opvoeding. Aan de uitwassen, de zogenaamde secundaire seks, moet men een halt toeroepen. Het gaat bijvoorbeeld om een situatie waarin een ex-vriendje na afloop van een relatie berichten publiek maakt. Het probleem kan sneller aangepakt worden als het uit de taboesfeer wordt gehaald. Nu maken gevoelens van schaamte of schuld dat erover wordt gezwegen. Zal het KRC aandacht blijven hebben voor het thema 'jongeren en sociale media'?

Het jaarverslag besteedt terecht een passus aan de plannen rond Ketnet Junior. De kinderrechtencommissaris heeft daarover ook een uitstekend opiniestuk geschreven. Het KRC noemt het met recht en reden een trieste zaak dat Ketnet Junior niet gerealiseerd zal worden. Het zou een reclamevrije haven voor de allerjongsten zijn, die nu zijn aangewezen op een commercieel aanbod.

Er is veel aandacht voor grensoverschrijdend gedrag in de sport. De scope van de commissie werd uitgebreid naar grensoverschrijdend gedrag in alle sectoren. Zal het KRC hetzelfde doen?

2.5. Miranda Van Eetvelde

Miranda Van Eetvelde dankt het KRC voor het jaarverslag en de aanbevelingen. Het KRC is een sterke partner voor het Vlaams Parlement. Zijn signaalfunctie mag niet onderschat worden.

Het jaarverslag vermeldt over buitenschoolse kinderopvang: "Het maakt voor kinderen weinig uit wie de opvang organiseert, de school, een vzw, het jeugdwerk, zolang ze maar begeleiders hebben die rechtvaardig bemiddelen bij ruzie, hen troosten bij pijn en verdriet en die hun wereldbeeld verruimen." Toch gaf de jeugdwerksector al meermaals aan dat hij zichzelf niet in eerste instantie als kinderopvang ziet. Er is weliswaar grote nood aan opvang, maar dat is geen core business van jeugdverenigingen. Hoe ziet het KRC dat?

In het verleden was er heel wat heisa over de beslissing om in Brussel de speelpleinwerking in scholen te laten plaatsvinden en er een meer educatief karakter

aan te geven. Er moet worden nagedacht over hoe die twee maatschappelijke functies uit elkaar gehouden kunnen worden.

Het KRC pleit voor een speels en toegankelijk vrijetijdsaanbod met specifieke aandacht voor kinderen met een beperking. Dit is een waardevol uitgangspunt, waarvan de N-VA-fractie zeker wil meewerken. In hoeverre kan het 'Masterplan diversiteit in/en het jeugdwerk' hieraan bijdragen? Wat zal het effect op het terrein zijn? Ook kinderen met een beperking vallen onder dit masterplan. In hoeverre kan de uitbreiding van het netwerk Jeugdwerk Voor Allen over heel Vlaanderen hierbij helpen? Kan het label Kindvriendelijke Steden en Gemeenten een rol spelen om meer aandacht te vragen voor kinderen met een beperking? Ziet de jury van dit label, waarvan het KRC deel uitmaakt, hierop toe?

In het jaarverslag komt Miranda Van Eetvelde meermaals het recht op spelen tegen. Ze vraagt hoe dit recht beter gemonitord kan worden. Voldoende openbare ruimte is cruciaal, maar vraagt vaak grote investeringen of een verhoogd medegebruik. Het beleid moet aandacht hebben voor het niet-georganiseerde spelen buiten een jeugdwerkcontext. Dit spelen is even waardevol voor de ontwikkeling van kinderen.

Het jaarverslag vermeldt ook het JKP. Om een goed plan voor de volgende legislatuur voor te bereiden, moet men er tijdig werk van maken. De N-VA zit hiervoor op de lijn van de kinderrechtencommissaris. Een nieuw JKP moet helder en duidelijk zijn en concrete en meetbare prioriteiten en acties formuleren.

2.6. Bart Caron

De VRM heeft een bevraging georganiseerd over de opportuniteit van Ketnet Junior, stelt *Bart Caron*. Heeft de regulator daarover formeel advies gevraagd aan het KRC?

2.7. Antwoordenronde

Volgens *Bruno Vanobbergen* heeft het thema 'asiel en migratie' de afgelopen jaren aan belang gewonnen. Kinderen op de vlucht vormen een groep die het KRC sterk opvolgt. Deze groep is erg divers. Op het moment dat de noodopvangcentra gesloten zijn en dat niet-begeleide minderjarigen en gezinnen met kinderen naar andere plekken zijn gebracht, heeft het KRC gevraagd om dat zo goed mogelijk in kaart te brengen. Wanneer jongeren en kinderen verhuizen, moet er bijvoorbeeld de garantie zijn dat er een plaats is op een school.

Het is echter niet eenvoudig om hierover cijfermateriaal te vinden. De voorbije twee jaar is er wel vooruitgang geboekt. Door toedoen van Vlaams onderwijsminister Hilde Crevits vergadert Fedasil regelmatig met mensen van Onderwijs. Ook het KRC is daarbij aanwezig. Op die manier kan het bestaande cijfermateriaal beter afgestemd worden.

Het KRC blijft vragende partij om een nog duidelijker zicht te krijgen op het aantal kinderen bij gezinnen zonder papieren in België. Deze kinderen worden nog te vaak beschouwd als een gezinsaanhangsel, waardoor ze bij tellingen te weinig zichtbaar zijn. Het KRC wil ook graag cijfermateriaal over kinderen die uit hun woning worden gehaald en naar een terugkeerwoning worden gebracht. Deze kinderen komen plots niet meer naar school.

Het KRC ontvangt minder klachten over minderjarigen en politie dan zijn Franstalige evenknie. Een aantal jaren geleden heeft het KRC een specifiek advies geformuleerd over een sterkere verbinding tussen minderjarigen en politie. Dit betrof bijvoorbeeld de opleiding van politieagenten en de introductie van kind- en

jongerenvriendelijke procedures om klacht in te dienen. Tot nu toe is dit niet gelukt. Er is nood aan transparantere procedures. Het KRC helpt jongeren die een klacht willen neerleggen, in heel het proces daarnaartoe.

Dit jaarverslag besteedt kort aandacht aan religieuze beleving. Het vorige jaarverslag zoomde dieper in op de vraag hoe men kan vermijden dat er nog meer ruzies en spanningen komen naar aanleiding van geschillen. Binnen de schoot van de Vlor doet het KRC een strategische verkenning over levensbeschouwelijke identiteit en onderwijs. Het stelt vast dat niet alleen kinderen en jongeren, maar ook ouders, leerkrachten en directies bij deze vraagstukken op moeilijkheden botsen die te maken hebben met een gebrek aan ervaring en kennis. De verkenning moet kapstokken bieden voor scholen om een vraag of mogelijk probleem een plek te geven op school, zonder escalatie of polarisatie. Er worden focusgroepen georganiseerd met leerlingen, leerkrachten, ouders en jeugdwerkers. Deze oefening wordt afgerond in het voorjaar van 2019. De kinderrechtencommissaris verwacht hier veel van.

Met betrekking tot de hervorming van het departement en de plaats van de afdeling Jeugd, heeft het KRC zelf meer vragen dan antwoorden. Het KRC deelt de bezorgdheid van de Vlaamse Jeugdraad. Een andere organisatiestructuur is niet noodzakelijk een probleem. De vraag is wel hoe het JKP in de toekomst vorm zal krijgen. De kinderrechtencommissaris vraagt zich af welke rol de aanspreekpunten voor kinderrechten zullen hebben. Hij hoopt dat er snel duidelijkheid komt, ook over de coördinatie van het jeugd- en kinderrechtenbeleid. Het KRC is vragende partij voor een collectieve gedragenheid en voor de formulering van speerpunten waarvoor meerdere ministers, administraties en kabinetten zich verantwoordelijk voelen.

Op de vraag over een eventuele klimaatwijziging in de bespreekbaarheid van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport, kan Bruno Vanobbergen geen sluitend antwoord geven. Op basis van de signalen, de klachten en de meldingen in het ombudswerk van het KRC ziet hij wel dat sommige federaties meer inspanningen leveren dan andere.

De kinderrechtencommissaris komt tot het thema cyberpesten. Kinderen en jongeren die geconfronteerd worden met een vals Facebookprofiel, ondervinden helaas nog steeds grote moeilijkheden om er op korte termijn iets aan te doen. Als zoiets weken aansleept, wordt de impact op het dagelijkse leven van de jongere ontzettend groot. Ook in zijn adviezen over mediawijsheid wijst het KRC op de verantwoordelijkheid van de aanbieders van sociale media. Die horen werk te maken van transparante klachtprocedures en de rechten van minderjarige consumenten te respecteren. Een onderdeel daarvan is dat jongeren sneller zaken kunnen signaleren en ook weten hoe zoiets in zijn werk gaat.

Bruno Vanobbergen deelt de mening van Katia Segers over sexting. Hij wil niet in moral panic vervallen maar neemt het probleem ernstig. Een veel groter bewustzijn van dit probleem is nodig. Zo staat het ook in het advies van het KRC bij de Europese verordening. Heel wat kinderen en jongeren zijn zich nog onvoldoende bewust van de noodzaak aan maatregelen tegen dit gevaar.

Er loopt een grootschalige bevraging van kinderen en jongeren over geweld thuis, in sportclubs en op school. Het KRC maakt deel uit van de stuurgroep van dat onderzoek.

Wat betreft de buitenschoolse kinderopvang, begrijpt Bruno Vanobbergen het pleidooi van Miranda Van Eetvelde om de verschillende actoren hun eigen rol te laten behouden. Jeugdwerk mag niet samenvallen met pure buitenschoolse opvang. De leefwereld van kinderen en jongeren moet niet al te zeer pedagogisch worden

ingevuld. Bij de organisatie van buitenschoolse opvang moet er voldoende aandacht zijn voor de inbreng van kinderen en jongeren zelf.

In verband met kinderen en jongeren met een beperking en het masterplan Diversiteit wijst de spreker op het belang van het PAB. Een assistent maakt voor die kinderen en jongeren een wereld van verschil. Zonder begeleiding en ondersteuning is het vaak heel moeilijk. Van een jeugdwerking met vijf leiders voor veertig kinderen mag men niet verwachten dat één leider zich met maar één kind bezighoudt. Een assistent met een één-op-éénrelatie met het kind met een beperking, maakt wel veel mogelijk.

Er staan nog 1300 kinderen en jongeren op de wachtlijst voor een PAB. De gemiddelde wachttijd is vijf jaar. Die discussie moet gekoppeld worden aan de bespreking van het masterplan Diversiteit. Als het beleid wil dat alle kinderen en jongeren kunnen deelnemen, moet het PAB beschouwd worden als een recht.

Uit het onderzoek over jeugdwerk voor kinderen en jongeren met een beperking blijkt dat ze het ook wel fijn vinden om een eigen werking te hebben. Dit laat toe om een aantal specifieke elementen een plek te geven en op een veilige manier met elkaar te delen. Anderzijds geven die kinderen en jongeren ook aan dat ze parallel daaraan willen deelnemen aan het reguliere jeugdwerk. Het is belangrijk om beide vormen van jeugdwerk te ondersteunen.

Leen Ackaert, beleidsadviseur KRC, gaat dieper in op de vragen over buitenschoolse kinderopvang.

Het VBJK heeft onderzocht hoe jonge kinderen de opvang beleven en wat ze er leuk aan vinden. Veel hangt af van de begeleiders, de manier waarop zorg gedragen wordt voor het kind, en het veiligheidsgevoel, het besef dat iemand voor je zal zorgen als je bijvoorbeeld gevallen bent. Voor het kind is het van minder belang of de buitenschoolse opvang georganiseerd wordt door de school of de gemeente.

Onder de coördinatie van Kind en Gezin is de discussie opgestart. Onder meer het onderwijs en het jeugdwerk waren uitgenodigd. De focus lag op de vrije tijd van schoolgaande kinderen. Het jeugdwerk toonde zich bezorgd met betrekking tot een eventuele inzet voor de opvang van kinderen na school. Het is terecht van oordeel dat het die verantwoordelijkheid niet kan dragen. Jeugdwerk is vrijwillig en wil zich niet plaatsen naast professionelen. Het mag dan ook niet de bedoeling zijn dat de subsidies voor jeugdwerk aan opvang zouden worden gekoppeld.

Jeugdwerk heeft een bepaalde identiteit en een bepaalde rol en wil zijn huidige positie als vrijplaats voor kinderen en jongeren behouden. Het KRC volgt die visie. Het jeugdwerk heeft wel een enorme expertise opgebouwd, bijvoorbeeld over spel met kinderen, die het zou kunnen delen. Maar de ondersteuning door de gemeente mag niet gekoppeld worden aan voorwaarden rond opvang.

Het KRC heeft vijf evenementen georganiseerd, onder meer met een centrumstad en kleinere steden en gemeenten, over jeugdbeleid, kindvriendelijke omgeving en wonen. Leen Ackaert verwijst naar een toelichting door Tim De Brabander, jeugdconsulent op de jeugddienst van Sint-Niklaas. Deze gaf aan dat er weinig financiële ruimte is voor initiatieven rond een kindvriendelijke omgeving, maar dat er toch zaken kunnen gebeuren bij groen licht voor een actieplan. Dankzij een actieplan zitten alle diensten rond de tafel en kunnen middelen samengebracht worden. In Sint-Niklaas kan men bijvoorbeeld met bouwpromotoren onderhandelen op het moment dat een nieuwe site vorm krijgt. Bij elke nieuwe woningbouw wordt 300 tot 400 euro uitgetrokken om een kindvriendelijke woonomgeving te bouwen. Niet alleen de gemeente moet dit financieren, maar ook een bouwpromotor met goodwill kan deze pot spijzen.

Naar aanleiding van de evenementen van het KRC beginnen mensen van de respectieve diensten voor Jeugd en Wonen met elkaar te spreken. Onder de trekkersrol van een jeugdconsulent kan een breder beleid gevoerd worden. In Gent is het evenement een startsein geweest voor de diensten om via samenwerking een breder plan uit te tekenen.

Imade Annouri vraagt nog naar de omvang van Blue Whale, een spel op sociale media waarvoor Child Focus en de federale overheid al hebben gewaarschuwd. Hij vraagt of dit erg verreikende fenomeen veeleer een uitzondering is of niet.

Orry Van de Wauwer erkent het belang van een transversale opvolging van het jeugdbeleid. Hij neemt deze bekommernis ter harte en is hierin een partner van de jeugdsector.

Uit een onderzoek naar de percentages van de overheidsfinanciën die besteed worden aan verschillende leeftijdsgroepen, leert *Joris Poschet* dat er grote verschillen zijn tussen landen. In Polen gaat er bijvoorbeeld zes keer meer naar de 65-plussers dan naar de min-18-jarigen. In België is die verhouding evenwichtiger. Het is een interessante parameter die aangeeft waar de politiek haar klemtonen legt. Verricht het KRC dergelijk onderzoek?

Bruno Vanobbergen heeft geen concrete signalen over Blue Whale gekregen.

Leen Ackaert wijst erop dat het VN-Kinderrechtencomité voor de rechten van het kind in 2016 een algemene commentaar heeft opgesteld over begrotingswerk vanuit het perspectief van de minderjarige. In vergelijking met andere landen staat België daarin al ver. Er wordt een pleidooi gegeven voor het samenvoegen van verschillende financiële lijnen vanuit een bepaald perspectief.

Het KRC is al lang vragende partij om een begrotingsopmaak vanuit het perspectief van het kind uit te bouwen. Het vraagt dit elk jaar opnieuw aan de Vlaamse administratie. Pogingen uit het verleden stuitten op de vraag wat direct en indirect gefinancierd wordt voor kinderen. De oefening wordt daardoor telkens stopgezet.

Het KRC pleit voor een plaats voor het JKP binnen de jaarlijkse beleidsbrieven. Dit zou duidelijk maken hoeveel middelen daarvoor worden bestemd. Het zou goed zijn om bij een begrotingsopmaak duidelijk te zien hoeveel geld er gaat naar:

- de verwezenlijking van het JKP;
- de transversale thema's voor kinderen en jongeren;
- de middelen voor deze doelgroep binnen de beleidsdomeinen.

Joris Poschet wijst er nog op dat van de Vlaamse begroting een heel hoog percentage bestemd is voor onderwijs, welzijn en kinderbijslag, maar dat het totaalbeeld binnen de Belgische staatsstructuur complex rekenwerk vergt.

Bart CARON,
voorzitter

Miranda VAN EETVELDE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CJM	Cultuur, Jeugd en Media
Fedasil	Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers
JKP	jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan
KBVB	Koninklijke Belgische Voetbalbond
KRC	Kinderrechtencommissariaat
PAB	persoonlijkeassistentiebudget
UNICEF	United Nations Children's Fund
VBJK	Vormingscentrum voor de Begeleiding van het Jonge Kind
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad
VN	Verenigde Naties
VRM	Vlaamse Regulator voor de Media
VVJ	Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk